

кожного учня, реалізуючи право на вільний вибір підручників, методів, стратегій, способів і засобів навчання. Педагогіка партнерства, особистісно орієнтований та компетентнісний підходи, діяльнісні способи навчання, постійна робота в інформаційному середовищі, розв'язання складних психолого-педагогічних проблем, готовність працювати, виконуючи нові ролі в освітньому процесі: консультанта, модератора, супервайзера, коуча, тьютора, фасилітатора, – все це потребує змін у підготовці вчителів у закладах вищої освіти та підвищення кваліфікації вчителя на нових засадах відповідно до вимог Концепції НУШ та професійних стандартів.

Література

1. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.
2. Затверджено профстандарт вчителя початкових класів, вчителя закладу загальної середньої освіти і вчителя з початкової освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti>.

УДК 378.1:373.06

Колбакова Т. С.

викладач фахових методик початкового навчання
КЗ «Нікопольський фаховий педагогічний коледж»
Дніпропетровської обласної ради
tatkolbakova@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Постановка проблеми. Реформування освітньої галузі спрямовано на розвиток у випускників вищих педагогічних навчальних закладів фахових компетенцій, самостійності та активності на шляху нового творчого потенціалу. Формування в майбутніх вчителів початкових класів соціально-педагогічної компетентності вважають на сьогодні одним із пріоритетних завдань фахової підготовки майбутнього вчителя початкових класів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо формування професійної компетентності сучасного педагога висвітлювалось у роботах відомих педагогів і психологів: Є. Барбіна, О. Савченко (проблема професійної підготовки вчителя); Т. Ільїна, Н. Кузьміна, В. Маслов, В. Сластьонін та ін. (проблема розвитку професійно значущих якостей особистості педагога) та ін. Проблему соціально-педагогічної компетентності вивчали такі науковці як Н. М.Бібік, Л. С.Ващенко, С. У.Гончаренко, К. В. Корсак, О. В. Овчарук, О. І.Пометун, С. А. Раков, О. Я. Савченко та інші.

Бібік Н. М. розглядає соціально-педагогічну компетентність як єдність знань, умінь, здібностей, а також готовність діяти в складній ситуації й розв'язувати професійні завдання з високим рівнем невизначеності; здатність і

готовність до досягнення якісного результату праці; ставлення до професії як до однієї з ключових особистих цінностей [1, 47].

Соціально-педагогічна компетентність включає обізнаність вчителя у процесах спілкування, які відбуваються в середині групи між учнями, між педагогом і групою, і успішний розв'язок задач з врахуванням цього для досягнення прогнозованих педагогічних результатів [2,87].

Мета статті полягає у тому, щоб проаналізувати шляхи формування соціально-педагогічної компетентності студента педагогічного коледжу, майбутнього вчителя початкових класів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціально-педагогічна компетентність майбутнього учителя початкових класів формується під час вивчення дисциплін фахової підготовки і охоплює знання з педагогіки, психології й методик початкової освіти та їхнє застосування під час проходження різних видів педагогічної практики. Основними умовами формування соціально-педагогічної компетентності є професійно-педагогічна спрямованість майбутнього вчителя початкових класів, навколо якої систематизуються основні професійно значущі якості особистості майбутнього педагога. Це:

- інтерес до професії вчителя, що проявляється у позитивному емоційному ставленні до всіх учасників педагогічного процесу, у прагненні оволодіти педагогічними знаннями і вміннями;
- педагогічне покликання – усвідомлення власної здатності до педагогічної діяльності, повага та любов до своїх вихованців;
- педагогічні нахили – бажання присвятити себе педагогічній професії;
- педагогічний обов'язок і відповідальність, керуючись якими, майбутній вчитель має бути вимогливим до себе, дотримуватися кодексу професійної педагогічної етики;
- наявність навичок спілкування, вміння налагоджувати міжособистісні стосунки з усіма учасниками педагогічного процесу;
- наявність у студента необхідних знань з педагогіки, психології та фахових методик початкової освіти щодо здійснення соціально-педагогічної професійної діяльності [3].

Формування соціально-педагогічної компетентності – це процес, що припускає становлення мотиваційної, інтелектуальної, афективної й поведінкової сфер особистості майбутнього вчителя. Тому формування соціально-педагогічної компетентності в педагогічному коледжі здійснюється в межах професійної педагогічної підготовки.

Викладачі коледжу під час проведення навчальних занять та виховних годин застосовують такі форми та методи роботи, як:

- проведення та аналіз рольової гри «Портрет вчителя-професіонала», заповнення професіограми вчителя початкових класів, створення портфоліо та моделі сучасного педагога на заняттях із педагогіки;

- організація і проведення усних журналів («Нормативно-правова база з питань відповідальності батьків та педагогів за здоров'я і спосіб життя підростаючого покоління», «Молодь за конструктивний конфлікт»);

- захист плакатів, стінгазет, колажів, студентських проєктів на соціально-важливі життєві теми (наприклад, «Знай свої права та обов'язки», «Соціально-педагогічна допомога сім'ям, у яких виховуються діти з особливими потребами. Проблеми та перспективи роботи»);

- проведення аукціонів народної мудрості – «Народ скаже, як зав'яже», «Хліб усьому голова» тощо;

- тренінги з толерантності («Знайомтесь: толерантність», «Толерантність до себе»), розвитку комунікативних вмінь та розвитку вмінь безконфліктного спілкування на заняттях з психології. Виховні години щодо виховання почуття власної гідності, «Толерантність до інших: вчимося співчувати», «Навчися керувати собою», «Вчимося домовлятися»);

- анкети, опитувальники, тести щодо визначення стилю поведінки студентів у конфлікті; соціометричного статусу, який займають студенти у групі та ін. (наприклад, вправа «Групова машина», «Ящик із яблуками», рольова гра «Підводний човен»);

- участь у проєктній діяльності: соціальні проєкти («Культурні цінності мого народу», «Ні рекламі!»); дослідницькі інтернет-проєкти («Я пишаюся тобою, Україно!»). На педагогіці, психології та основах педагогічної майстерності студентам надається більше самостійності при використанні даного типу навчання. На відміну від проблемного навчання, у цьому випадку проблемну задачу студенти формують самостійно, намічають шляхи її розв'язання, здійснюють дослідження й, нарешті, результати власної діяльності подають у матеріальному вигляді – у вигляді проєкту. Після захисту кожного проєкту робиться аналіз роботи кожної групи, студенти обґрунтовують власні висновки, оцінюють як свою роботу, так і роботу одногрупників.

З метою реалізації елементів контекстного навчання викладачі педагогічного коледжу використовують таку форму навчання як «Дослідницька лабораторія вчителя». Студентам пропонується дослідити проблему з різних поглядів (педагогічного, соціального чи психологічного). Для цього вони об'єднуються у групи педагогів, психологів чи соціологів. І дуже часто приходять до висновку, що одне і теж саме питання, у контексті психології, педагогіки чи соціології розглядається та вирішується по-різному.

У роботі зі студентами широко впроваджується технологія проблемного навчання. Викладачі спільно зі студентами аналізують діяльність вчителя та учня на окремих етапах уроку, проводять імітації реального уроку або його фрагменту. Все це відбувається шляхом застосування інтерактивної технології: рольові та імітаційні ігри, навчання у дискусії тощо.

Також для перевірки самостійної дослідної роботи студентів у рамках контекстного, проблемного чи проєктного навчання ми використовуємо такі форми навчання, як «Круглий стіл», дискусію, роботу в групах. Де ми спільно зі студентами аналізуємо ту інформацію, яку дослідила кожна із груп. А це і дослідження причин виникнення тієї чи іншої проблеми, і шляхи її вирішення. І

на основі цього, усі групи разом розроблять рекомендації та висвітлюють дану інформацію в буклетах.

Висновки. Таким чином, формування соціально-педагогічної компетентності відбувається на заняттях із фахових методик, педагогіки, психології викладачами педагогічного коледжу систематично, а результат можна побачити і під час переддипломної практики, що відмічають вчителі шкіл (за їхніми словами, наші студенти комунікабельні, неконфліктні, толерантні відкриті до нового досвіду і спілкування, виховані, у них теж дечому можна навчитися) і під час організації і проведення конкурсу з педагогічної майстерності.

Література

1. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз/ Н. М. Бібік// Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Бібліотека з освітньої політики [за ред. О.В. Овчарук]. Київ : «К. І. С.», 2004. 112 с.

2. Кузьміна Н. В. Професіоналізм личности преподавателя и мастера производственного обучения. Москва : Высшая школа, 1990. 119 с.

3. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії [Електронний ресурс] / Г.М. Мешко / Педагогіка.

УДК376.54:001.63

Колодійчук Л. С.

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри електротехнологій
та експлуатації енергообладнання

ВП НУБіП України
«Бережанський агротехнічний інститут»

НАСТУПНІСТЬ ПРОЄКТУВАННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ ЗНАНЬ В АГРАРНИХ ЗВО

Інтеграційні процеси, які відбуваються у всьому світі та нашій державі зокрема, вимагають перегляду змісту, структури та організації освітнього процесу в аграрних закладах вищої освіти. Вони направлені на підготовку мобільних, висококваліфікованих фахівців, що будуть конкурентоздатні на міжнародному ринку праці. Виконання таких завдань, насамперед, передбачає проєктування електротехнічних знань у контексті наступності аграрних закладів: коледж-інститут.

Під наступністю нині розуміють навчання з наростаючими ступенями, де кожна ступінь навчання переслідує власну мету. Найбільш ефективно розкрито це питання у працях науковців Бока Д., Олійника П. М., Параїла В. А. та ін. Наступність тісно пов'язана із неперервністю освіти, до ключових принципів якої відносять: інтегративність; варіативність; гнучкість; динамічність, цілісність тощо [4, с.15].